

Stærk.

KU for kulturarv, herunder kulturmiljø og
kulturminner

Hausvik Industriområde, Lyngdal kommune

Konsekvensutredning kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner

Hausvik industriområde, Lyngdal kommune

Dato
01.02.2022

Prosjektnummer
200640

Gradering
Åpen

Oppdragsgiver
Velde Fjellboring AS

Oppdragsgivers representant
Ole Bernhard Eriksen

Sammendrag

Det er utarbeidet konsekvensutredning for temaet kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner etter Statens vegvesens håndbok V712.

Utredningen omfatter 6 delområder. Tabellen under viser en sammenstilling av verdi, påvirkning og konsekvenser for hvert delområde i tillegg til en vurdering av planens samlede konsekvens for teamet. Konsekvensene er vurdert opp mot alternativ 0, som er gjeldende reguleringsplan for området fullt utbygd inkl. gitte dispensasjoner. Alternativ 0 har ingen/ubetydelige konsekvenser for temaet. Utvidelsen som følger av nytt planforslag er alternativ 1. Det er forskjellen mellom gjeldende og ny reguleringsplan som står i sentrum av vurderingen.

Delområde	Verdi	Alternativ 1		Alternativ 0
		Påvirkning	Konsekvens	Konsekvens
Steinbrudd Eitland	Middels verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Hausvik fort	Stor verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner, fredet - steinalderlokaliteter	Noe verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner, fredet - gravfelt	Middels verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminne - tuft	Noe verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner – resterende del av planområde (utenfor gjeldende plan)	Uten betydning	Forringet	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Samlet konsekvens		Det er få konflikter, og ingen konflikter med høye konsekvensgrader. Områdene der påvirkningen er størst er områdene med lavest verdi. Samlet konsekvens settes til 0 (ubetydelig miljøskade).		
Samlet vurdering		Ubetydelig (0)		Ubetydelig (0)
Rangering		2		1
Forklaring til rangering.		Alternativet medfører en samlet konsekvensgrad på 0, tilsvarende ubetydelig miljøskade på delområde for tema kulturarv. Planen medfører noe påvirkning på enkelte delområder og rangeres lavere enn alternativ 0.		Alternativet vil ikke medføre endringer for de ulike delområdene.

Den samlede konsekvensen for det planlagte tiltaket er satt til ubetydelig for tema kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner. Gjeldende reguleringsplan for industriområdet er dominerende i området og utvidelsen av planen berører i liten grad kulturminner.

0	01.02.22	Utarbeidelse av KU	Turid H. Korshavn	Lisbet R. Zeiffert
Rev.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av	Kontrollert av

Forsidefoto: Driftsvei ifb. tidligere gruvevirksomhet.

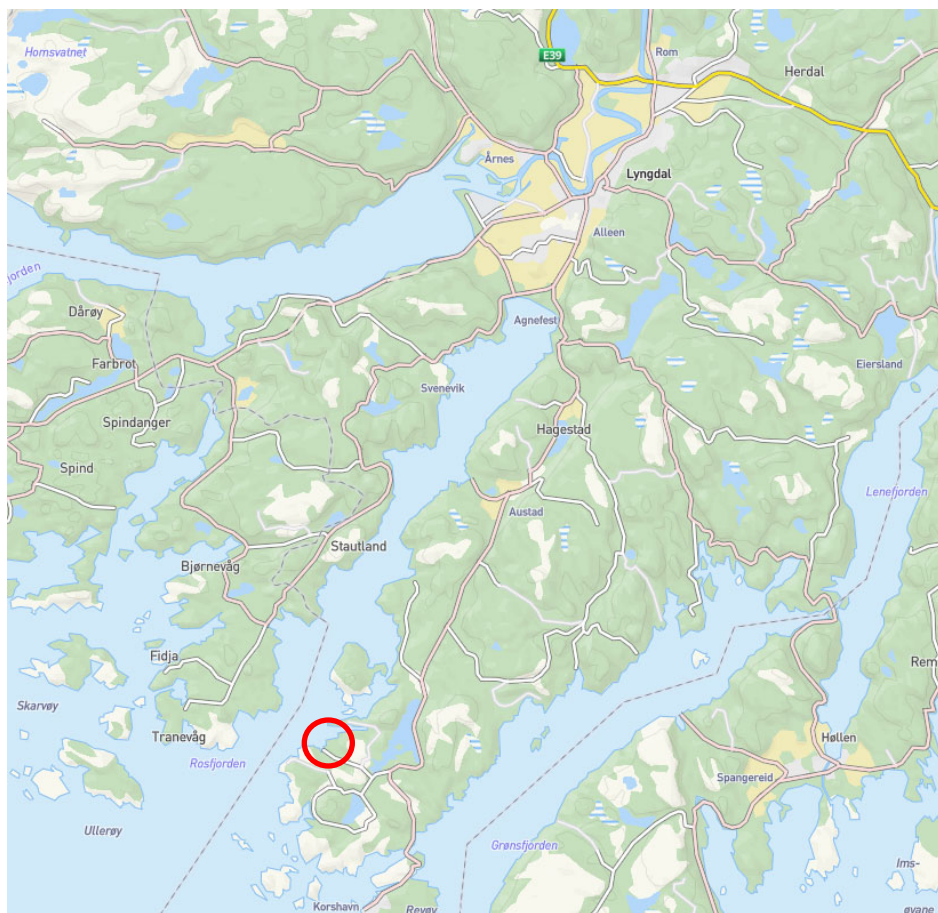
Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	4
1. Innledning	5
2. Utbyggingsplaner og influensområdet	6
2.1 Referansesituasjonen (0-alternativet)	6
2.2 Alternativ 1 - Utbyggingsalternativet	8
2.3 Influensområdet	9
3. Metode og kunnskapsinnhenting	9
3.1 Metode for kartlegging av verdi, påvirkning og konsekvens	9
3.2 Eksisterende datagrunnlag	9
4. Dagens situasjon, delområder og verdivurdering	10
4.1 Teknisk-industrielle kulturmiljøer	10
4.1.1 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – steinbrudd på Eitland	10
4.1.2 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer - Hausvik fort	11
4.2 Kulturminner i utmark	12
4.2.1 Delområde kulturminner i utmark, fredete kulturminner - steinalderlokaliteter	12
4.2.2 Delområde – kulturminner i utmark, fredete kulturminner - gravfelt	12
4.2.3 Delområde – kulturminner i utmark, tuft	13
4.2.4 Delområde – kulturminner, planområde nordøst	13
4.2.5 Oppsummering verdi	14
5. Påvirkning og konsekvens for delområder	15
5.1 Teknisk-industrielle kulturmiljøer	15
5.1.1 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – steinbrudd på Eitland	15
5.1.2 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – Hausvik fort	15
5.2 Kulturminner i utmark	16
5.2.1 Delområde kulturminner i utmark, fredete kulturminner – steinalderlokaliteter	16
5.2.2 Delområde – kulturminner i utmark, fredete kulturminner – gravfelt	16
5.2.3 Delområde – kulturminner i utmark, tuft	17
5.2.4 Delområde – kulturminner, resterende del av planområde (utenfor gjeldende plan)	17
6. Sammenstilling av konsekvens	18
7. Skadereduserende tiltak	19
8. Usikkerhet	19
9. Referanser og grunnlagsdata	19

1. Innledning

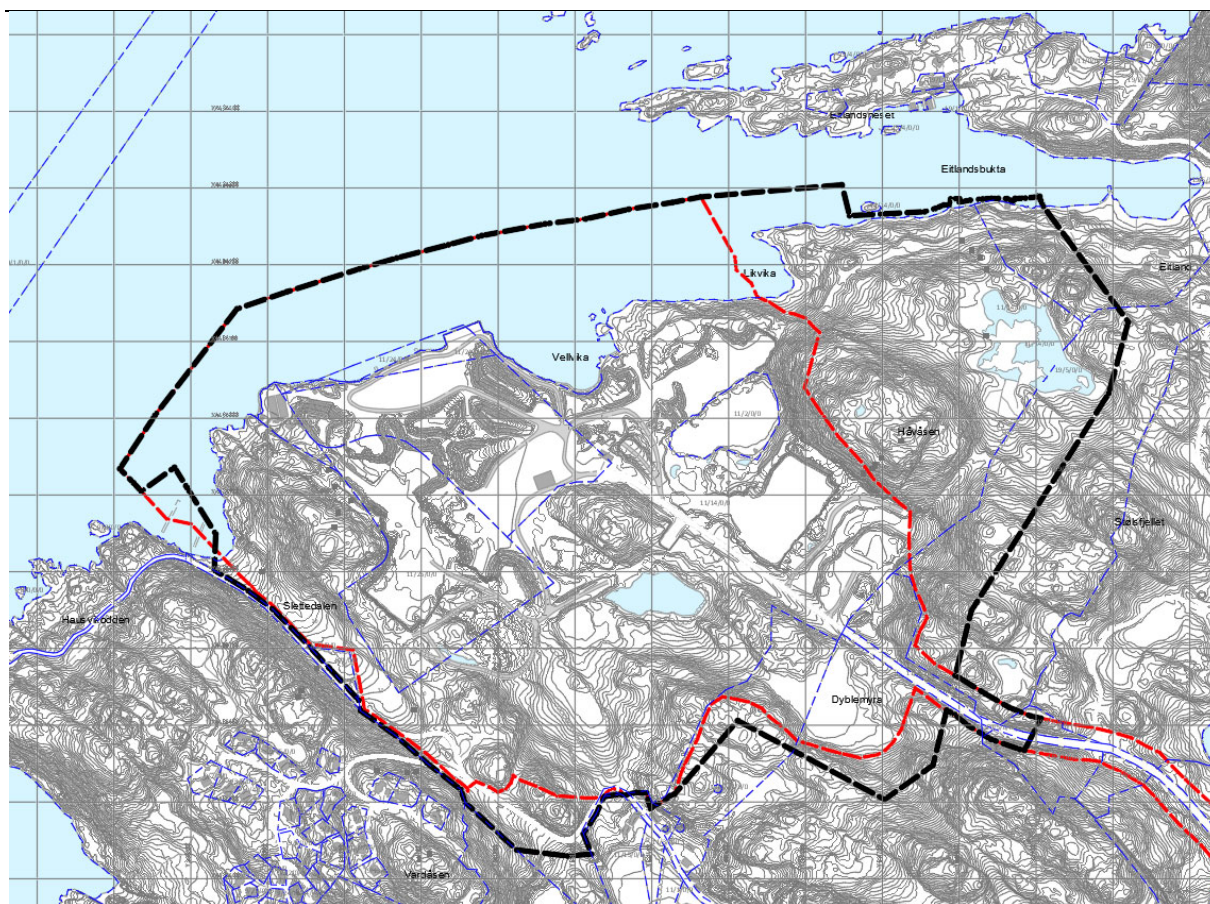
Stærk & co as er engasjert av Velde Fjellboring AS for å utarbeide reguleringsplan for Hausvik Industriområde, som ligger ca. 14 km sør for Lyngdal sentrum (se Figur 1). Området ligger i tilknytning til eksisterende havn. Størstedelen av arealet er allerede regulert til industri i reguleringsplan for Hausvik fra 1996. Reguleringen omfatter også utvidelse av industriområdet mot øst. Velde fjellboring AS og kommunen har inngått avtale om regulering av området.

Planområdet er på ~750 dekar hvorav ~550 daa inngår i gjeldende reguleringsplan for Hausvik Industriområde av 16.12.96, planID 199604. Se Figur 2. Arealet mot øst som ikke inngår i gjeldende reguleringsplan planlegges sprengt ned og tilrettelagt for næringsformål.

Figur 1 Oversiktskart. Aktuelt område er grovt markert med rød ring. Kilde Lyngdal kommunes kartløsning.

Formålet med planleggingen er å legge til rette for utvikling av området til industriformål og havn med forutgående uttak av masser. Gjeldene plan tas med i planleggingen for å se området som helhet og få oppdatert planen i tråd med gjeldende plan- og bygningslov.

Figur 2 Utsnitt av kunngjøringskart. Plangrense med svart stiplet strek. Planavgresningen for gjeldende reguleringsplan for Hausvik industriområde er vist med rød stiplet strek. Eiendomsgrenser er vist med blå stiplet strek. Grunnkartet er ikke oppdatert innenfor planområdet mht pågående uttak av masser/tomteplanering.

Det følger av planprogrammet fastsatt av kommunestyret 04.03.21 at tema kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner skal konsekvensutredes.

I planprogrammet er teamet beskrevet slik:

Planforslagets konsekvenser for temaet kulturarv skal utredes. Dette gjelder spesielt temaet kulturminner, herunder potensielle fornminner, som særlig må avklares. Eventuelle arkeologiske undersøkelser vil bli gjennomført av arkeologer fra Agder fylkeskommune på land og Norsk Maritimt Museum under vann. Eventuell rapport fra fylkeskommunen og Norsk Maritimt Museum vil ligge til grunn for beskrivelse av konsekvenser for temaet. Hensynet til kulturmiljøet, steingjerder og kulturmark/beitemark må redegjøres for, og konsekvenser for disse skal beskrives.

2. Utbyggingsplaner og influensområdet

Kapittelet omhandler planer og føringer på ulike nivå i forvaltningen som planarbeidet må forholde seg til.

2.1 Referansesituasjonen (0-alternativet)

Som referansesituasjonen (0-alternativet) legges til grunn gjeldende reguleringsplan samt at området er avsatt til næringsformål og havn i kommuneplanens arealdel. Referansesituasjonen er det utgangspunkt som konsekvensene ved planforslaget skal vurderes opp mot.

Gjeldende reguleringsplan for Hausvik Industriområde åpner for følgende utbygging:

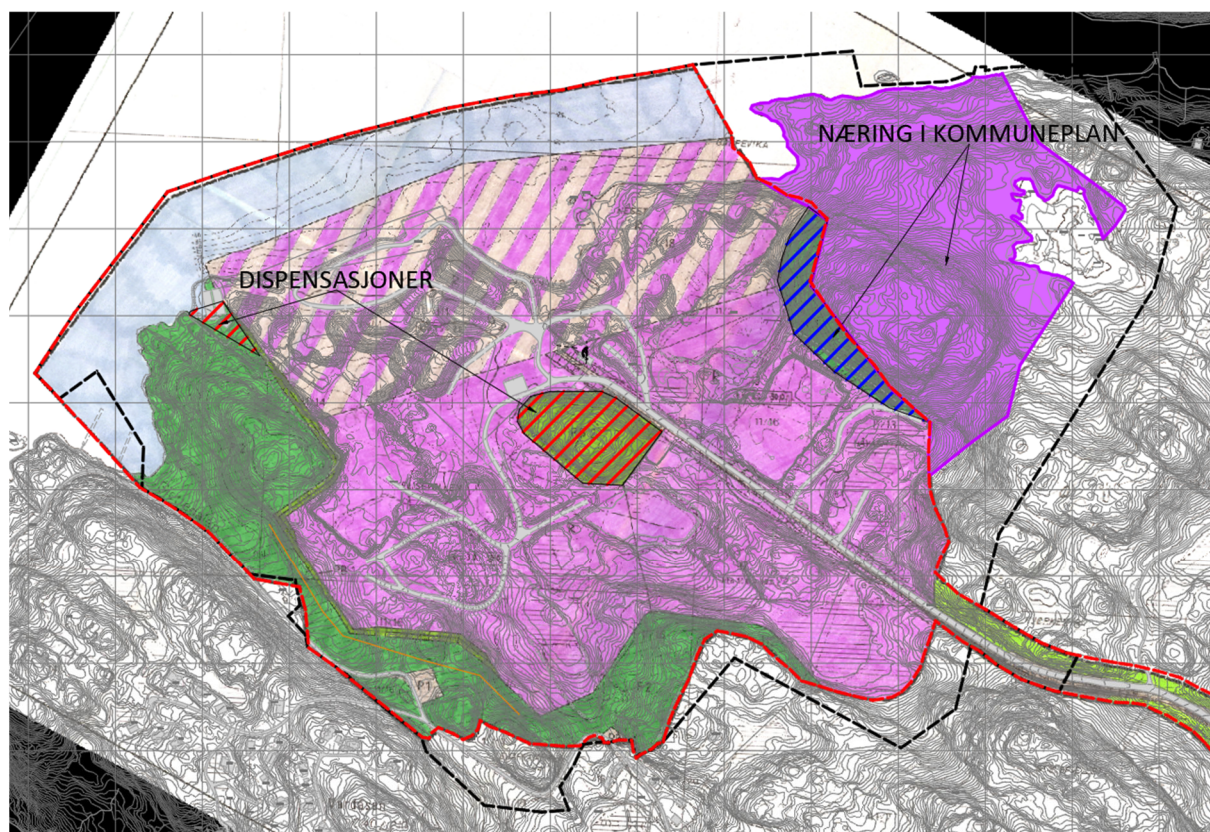
Innenfor arealer regulert til industri:

- Bebygd areal (BYA) inntil 75%.
- 12,5 m byggegrense senterlinje vei.
- Gesimshøyde inntil 15 m, totalhøyde bygg 15 m.
- 1 biloppstillingsplass per 100 m² gulvflate.
- Planeringskote 3,0 – 30,0 moh

Innenfor arealer regulert til industri/havn

- Bebygd areal (BYA) inntil 75%.
- 12,5 m byggegrense senterlinje vei.
- Gesimshøyde inntil 15 m, totalhøyde bygg 15 m.
- 1 biloppstillingsplass per 100 m² gulvflate
- For å hindre innsyn må det stedvis bygges voll som må beplantes.
- Planeringskote 1,5 – 7,0 moh

Det er videre gitt dispensasjon for oppføring av næringsbygg nordvest i planområdet (mot sjø) og planere ut område PB2. Se Figur 3 og Figur 4.

Figur 3. Utsnitt som viser gjeldende reguleringsplan samt areal avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel (i nordøst). Dette er 0-alternativet som konsekvensene av planforslaget vurderes opp mot. Gjeldende reg plan er vist med rød avgrensning. Det er gitt to dispensasjoner innenfor området.

Figur 4. Illustrasjon som viser mulig utbygging innenfor gjeldende reguleringsplan, dvs. alternativ 0.

Konsekvensutredningen omfatter utredning på tiltaksnivå innenfor området som er avklart kan benyttes til næringsformål i kommuneplanens arealdel.

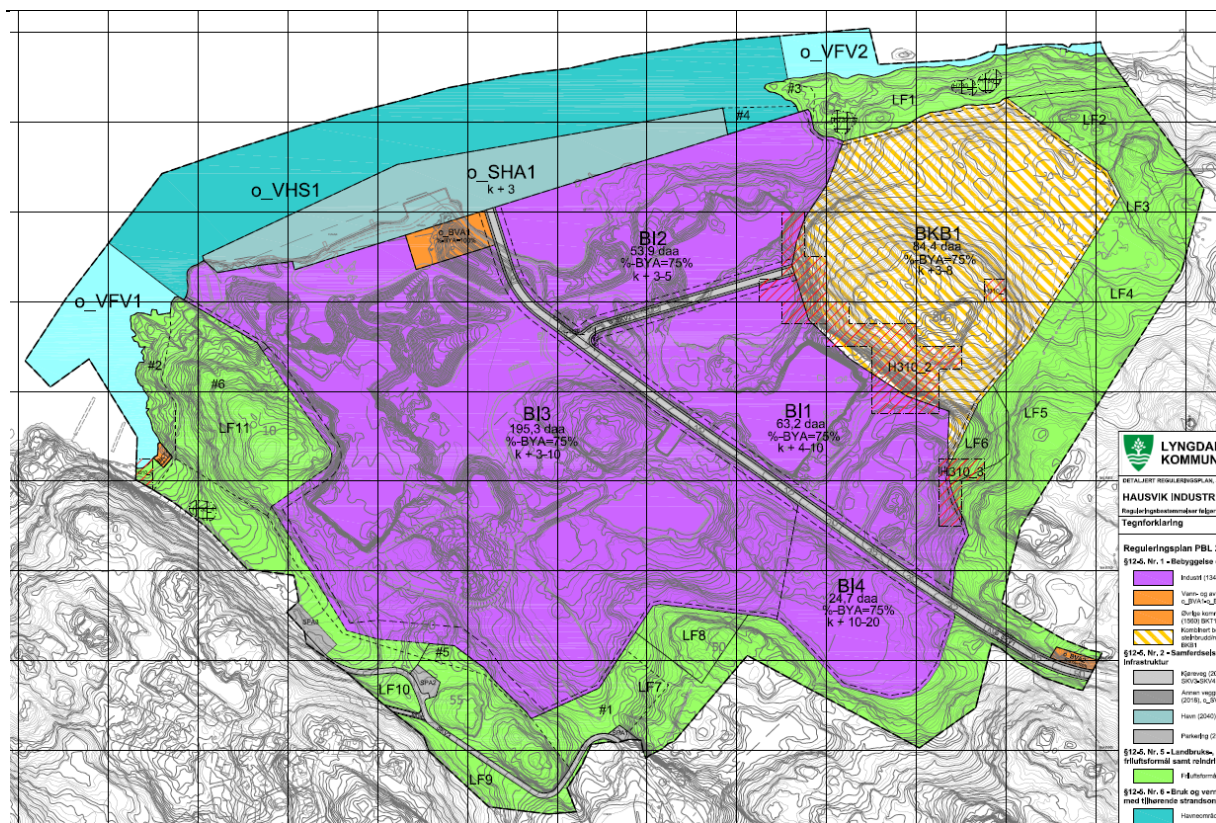
2.2 Alternativ 1 - Utbyggingsalternativet

Hovedformålet med planarbeidet er å legge til rette for videreutvikling av området på Hausvik til industri og havn med forutgående uttak av masser.

Det er kun ett utbyggingsalternativ som er vurdert. Prinsippskisse av utbyggingsalternativet (alternativ 1) som er lagt til grunn for konsekvensutredningen framgår av Figur 5. Forslag til plankart framgår av Figur 6.

Figur 5. Illustrasjon som viser utbyggingsalternativet, dvs. gjeldende reguleringsplan fullt utbygd samt området i nordøst fullt utbygd (vist med rødt).

Figur 6. Forslag til ny reguleringsplan for området.

2.3 Influensområdet

Influensområdet utgjør angitt planområde. I tillegg er Hausvik fort tatt med.

3. Metode og kunnskapsinnhenting

3.1 Metode for kartlegging av verdi, påvirkning og konsekvens

Statens vegvesen sin metode i håndbok V712 (2018) Konsekvensanalyser er benyttet for konsekvensutredningen. For en nærmere beskrivelse av metode, se SVV-Håndbok V712. Normalt brukes denne metoden ved siling av alternativer i forholdsvis store prosjekter for å sammenligne konsekvenser, men metoden kan også brukes til å belyse konsekvensen av et tiltak uten å sammenligne mot alternativer, slik det er tilfelle i denne utredningen.

3.2 Eksisterende datagrunnlag

Analysen er basert på søk i relevante databaser, rapporter som er utarbeidet i tilknytning til reguleringsplaen og uttalelser til kunngjøring om oppstart av planarbeid.

Søk er gjort i riksantikvarens sin database for kulturminner i Norge; Askeladden (www.askeladden.ra.no), utsjekk av SEFRAX-registeret i forhold til bygninger og anlegg før 1900, Naturbasen (www.naturbase.no) i forhold til utvalgte kulturlandskap i landbruket og verdifulle kulturlandskap. Kommunens kartløsning er også benyttet.

Agder fylkeskommune, kulturminnevern, har gjennomført arkeologiske registreringer i mars 2021. Det ble påvist fire nye automatisk fredete kulturminner – tre steinalderlokaliteter og ett gravfelt med to gravhauger. Det ble også registrert to ikke fredete kulturminner – en nyere tids tuft og en steinbruddslokalitet fra 1900-tallet.

4. Dagens situasjon, delområder og verdivurdering

For temaet kulturarv har en gjort konsekvensutredning av de uregulerte arealene i nordøst samt i forhold til den nye registreringen av automatisk fredet kulturminne i vest. I tillegg er Hausvik fort tatt med.

Planområdet blir beskrevet etter en rekke registreringskategorier for temaet kulturarv iht. håndbok V712 (2018). Se beskrivelse i **Feil! Fant ikke referanse kilden..**

Registreringskategori:	Forklaring
Kulturmiljønivå	
Gårdsmiljøer/fiskebruk m.m	Det er ingen gårdsbruk, småbruk eller husmannsplasser innenfor planområdet. Ikke aktuelt.
Kulturmiljøer i tettbygde områder	Ikke aktuelt
Teknisk-industrielle kulturmiljøer	Steinbruddslokalitet fra 1900-tallet. Hausvik fort
Steder det knyttes tro eller tradisjon til	Ikke aktuelt
Forsvarsanlegg	Hausvik fort – se under teknisk industrielle kulturmiljøer
Kulturminner i utmark	Steinalderlokalitet ID 276048 Steinalderlokalitet ID 276054 Steinalderlokalitet ID 276055 Gravfelt ID 276052 Tuft ID 276073 (ikke fredet) Øvrig del av planområdet nordøst
Andre kulturmiljø	Ikke aktuelt
Landskapsnivå	
Kulturhistoriske landskap	Ikke aktuelt
Infrastruktur	Ikke aktuelt
Bystruktur	Ikke aktuelt

Tabell 1 Registreringskategorier for kulturminner.

Det er kun teknisk-industrielle kulturmiljøer og kulturminner i utmark som er aktuelle kategorier under registreringskategori kulturmiljønivå. De andre kategoriene utredes ikke nærmere.

Innenfor gjeldene plan (Hausvik industriområde fra 1986) er det fem tidligere registrerte kulturminner. Dette dreier seg om tre lokaliteter fra steinbrukende tid (ID 6140) som ble gravd ut og fjernet i 2000 (Berge, 2002), og to gravrøyser (den ene usikker) fra jernalder (ID 55369 og 25706). Disse er ikke utredet nærmere da de allerede ligger innenfor areal regulert til industri i gjeldende plan og det er avklart at disse utgår.

4.1 Teknisk-industrielle kulturmiljøer

4.1.1 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – steinbrudd på Eitland

Det er rester etter drift av en kvartsgruve innenfor deler av planområdet. Selve gruen befinner seg utenfor planområdet. Se Figur 10. Følgende beskrivelse er lagt inn for kulturminnet i Askeladden: «*Sigurd Eikeland skriver på sin bok Lyngdal fra Istid til nåtid: "På Eitland i Austad har det vært grubedrift i flere perioder, første gang var omkring 1907 da det ble tatt ut feltspat som gikk til eksport. Grubben ligger noen hundre meter opp fra sjøen, og det ble anlagt skinnegang ned til brygga. Banen skal ha vært 368 meter lang. Eitland: "Ved Eitland i Austa har Callin like til det siste drevet et stort brudd, dog utelukkende for transport av kvarts. Men pegmatitgangen inneholder også ikke ringe mengder av kali-natronfeltspat, delvis i stor estolper på 2-3 meter lengde. I meget små mengder finnes kalk-natron-feltspat, muskovit, biotit, granat, monazit, euxenit, blomstrandin, beryl og visumutglans. Noen eldre feltspatbrudd der sannsynligvis aldri vil kunne optas igjen finnes ute på øyene syd for Spind; såldes på Langø, og ved Bjørnevåg. Ved Kvelsund (Bugdø) finnes et anselig brudd, men det ligger like i vannkanten så det er umulig å drive videre da gangen går under sjøens nivå"..»*

Det er flere ulike typer steinbrudd i kommunen/regionen av ulik størrelse. Dette er likevel ikke alminnelig, og lokaliteten har lokal/regional betydning som kulturminne. På denne bakgrunn settes verdien til middels, jf. Figur 7.

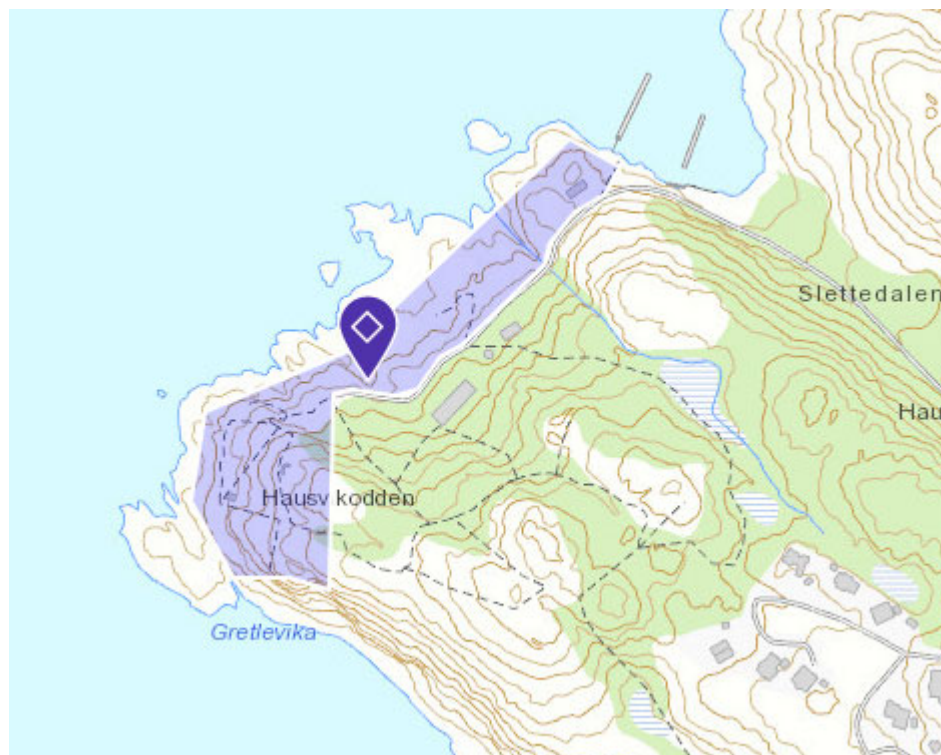
Figur 7 Verdivurdering av teknisk-industrielle kulturmiljøer, delområde steinbrudd på Eitland, iht. SVV, håndbok V712.

4.1.2 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer - Hausvik fort

Hausvik fort ligger på Hausvikodden vest for planområdet og er definert som et teknisk/industrielt minne i kulturminnesøk. Se Figur 9. Fortet er et tysk kystfort som stod klart i mars 1943 og er et typisk eksempel på okkupasjonsmaktens kystfort i Norge. Fortets oppgave var å kontrollere innløpet til Rosfjorden og beskytte tysk skipstrafikk i området. Fortet hadde 4 stk. 10,5 cm K 331 (f) kanoner og i tillegg 2 stk. 8,8 cm av opprinnelig russisk fabrikat. Bak de fire kanonstandplassene finnes det et nettverk av tunnelganger. Grunnmur og etter en rekke større og mindre brakker, bunkere, tunnelanlegg og stillingsverk er synlig i dag. Materiellet var i 1946 i elendig forfatning, brakkeene ble revet og fortet nedlagt ca. 1949. Området er ikke fredet. Området knytter seg til en nasjonal historisk hendelse og området har derfor stor betydning som et av mange fort og kulturminner fra 2. verdenskrig langs kysten. På denne bakgrunn settes verdien til stor, jf. Figur 8.

Figur 8 Verdivurdering av teknisk-industrielle kulturmiljøer, delområde Hausvik fort, iht. SVV, håndbok V712.

Figur 9 Kartutsnitt fra Kulturminnesøk. Hausvik fort.

4.2 Kulturminner i utmark

4.2.1 Delområde kulturminner i utmark, fredete kulturminner - steinalderlokaliteter

Innenfor planområdet er det registrert 3 steinalderlokaliteter. Lokalitetene ligger i den nordøstlige delen av planområdet, mot Eitlandsbukta. Se Figur 10.

Figur 10. Kartutsnitt fra Askeladden. Steinalderlokaliteter (røde markeringer), tuft og steinbruddslokalitet sør for Eitlandsbukta.

Det er avdekket funn av flint i alle steinalderlokalitetene. Steinalderlokaliteten lengst i vest er noe omrotet pga. tidligere dyrking. De to østre lokalitetene er datert til yngre steinalder. Det kan ikke utelukkes at lokalitetene kan høre sammen og bør sees i sammenheng med hverandre. Lokalitetene ligger i nærheten av kvartsbrudd og kan være berørt av tiltak ifb. dette. Det ble funnet en tange på den vestre lokaliteten.

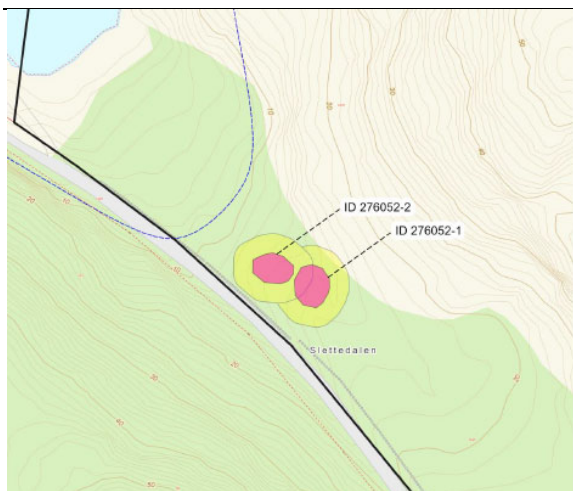
Spor etter bosetnings-/aktivitetsområde i form av flintavslag fra steinalder er alminnelig i kommunen og regionen, og det er gjort svært mange slike funn i fbm arkeologiske registreringer. Steinalderlokalitetene er også delvis omrotet/ødelagt av tidligere aktiviteter. På denne bakgrunn settes verdien for delområde fredete kulturminner – steinalderlokaliteter til noe verdi, jf. Figur 11

Figur 11 Verdivurdering av kulturminner i utmark, delområde kulturminner-fredet - steinalderlokaliteter iht. SVV, håndbok V712.

4.2.2 Delområde – kulturminner i utmark, fredete kulturminner - gravfelt

Gravfeltet ligger i den vestre delen av planområdet, Slettedalen. Se Figur 12. Feltet består av to sirkulære gravhauger, 13 – 16 moh. Begge haugene er skadet av plyndringsgrop. ID276052-1 er ca 9 m i diameter, ca 1,9 m høy i NV og 0,5 m i SØ. ID 276052-2 er ca 6,5 m i diameter, ca 1,5 m høy i NV og 0,2 m i SØ. Begge haugene har steiner i dagen, trolig fra graving av plyndringsgropen.

Figur 12. Kartutsnitt fra Askeladden. Gravhauger i Slettedalen.

Gravhaugene ligger innerst i en vik, i en avlang dal som skråner jevnt nedover mot sjøen og har hatt fin utsikt over havet. Haugene vurderes å ha lokal/regional betydning, plyndringsgropene trekker verdien noe ned. Gravhaugene gis på den bakgrunn middels verdi, jf. Figur 13.

Figur 13 Verdivurdering av kulturminner i utmark, delområde kulturminner-fredet - gravhauger iht. SVV, håndbok V712.

4.2.3 Delområde – kulturminner i utmark, tuft

Delområdet omfatter en tuft på 4 x 5 x 1,2 m bestående av større steinblokker. Tufta ligger øst for Likvika og er delvis utrast og overgrodd. Rett nord for tufta er det et flatt område med eldre dyrka mark og det er flere steingjerder i området, som bør sees i sammenheng med tufta. Området langs Eitlandsbukta bærer preg av å tidligere har vært dyrket. Området er i dag i sterk gjengroingsfase. På denne bakgrunn vurderes delområde planområde øst med verdikategorien – noe verdi, jf. Figur 14.

Figur 14 Verdivurdering av kulturminner i utmark, delområde tuft, iht. SVV, håndbok V712.

4.2.4 Delområde – kulturminner, planområde nordøst

Delområdet omfatter resten av nordøstre del av planområdet. Her er det ikke angitt kulturminner av nyere, eller eldre tid fra kulturminnevern i Agder fylkeskommune, men det finnes flere steingjerder innenfor området. Steingjerder er vanlig forekommende i området. På denne bakgrunn vurderes delområde planområde øst med verdikategorien – uten betydning, jf. Figur 15.

Figur 15 Verdivurdering av kulturminner i utmark, delområde kulturminner-planområde øst, iht. SVV, håndbok V712.

4.2.5 Oppsummering verdi

Det er kun registreringskategoriene teknisk-industrielle kulturverdier (ett delområde) og kulturminner i utmark der en har vurdert at det er verdier knyttet til temaet kulturarv. For kategorien kulturminner i utmark har en delt inn kategorien i fire delområder; ett delområde for automatisk fredet kulturminne – steinalderlokaliteter, ett delområde for automatisk fredet kulturminne – gravfelt, ett delområde for kulturminner i utmark - tuft og ett delområde som er resterende del av planområdet. Verdisetting av delområdene innenfor registreringskategoriene som inngår i kulturhistorisk betydning, ifølge anvendt metodikk i håndbok V712 (2018), er oppsummert i Tabell 2 og Figur 16.

Registrerings-kategorier	Delområde	Verdi	Kommentar
Kulturmiljønivå:			
Teknisk-industrielle kulturmiljøer	Steinbrudd på Eitland	Middels verdi	Steinbrudd av lokal/regional verdi
	Hausvik fort	Stor verdi	Tysk kystfort fra 2. verdenskrig.
Kulturminner i utmark	Kulturminne-fredet - steinalderlokaliteter	Noe verdi	Aktivitetsområder fra steinalder. Delvis påvirket av tiltak i fbm steinbruddsaktivitet og dyrkning.
	Kulturminne-fredet - gravfelt	Middels verdi	Gravfelt bestående av to gravrøyser. Plyndret.
	Kulturminne-tuft	Noe verdi	
	Resterende del av planområde (utenfor gjeldende plan)	Uten betydning	Ingen registreringer, men enkelte steingjerder.

Tabell 2 Oppsummering av registreringskategorier, delområder og verdi for tema kulturarv.

Figur 16 Verdikart for temaet kulturarv iht. kriteriene fra SVV, håndbok V712. Svart stiptet linjer er planavgrensningen til ny plan, rød stiptet linje er planavgrensningen til gjeldende plan.

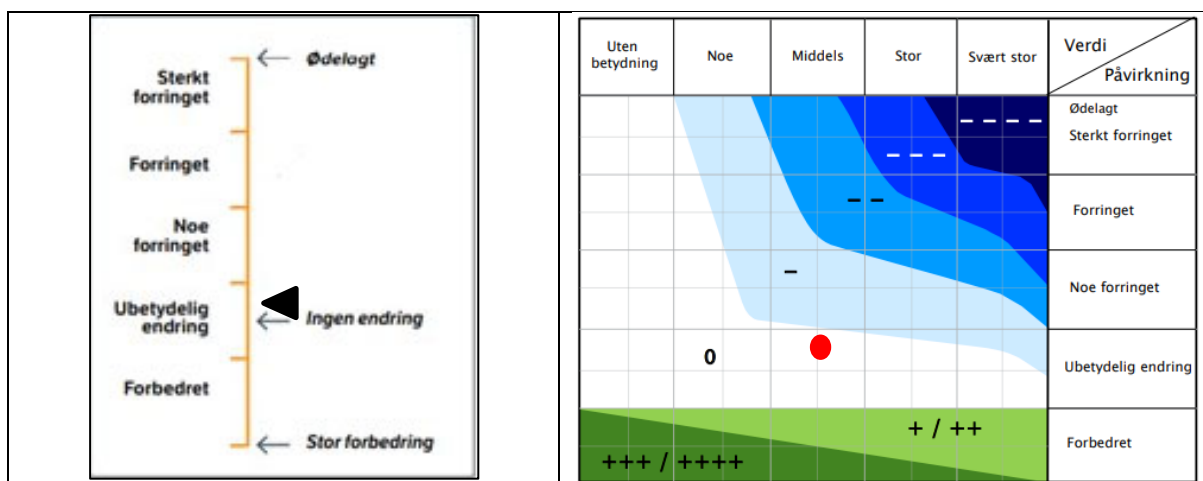
5. Påvirkning og konsekvens for delområder

I vurdering av påvirkning og konsekvenser er det den permanente situasjonen som er vektlagt. Det er ikke gjort egne vurderinger for anleggsfasen.

5.1 Teknisk-industrielle kulturmiljøer

5.1.1 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – steinbrudd på Eitland

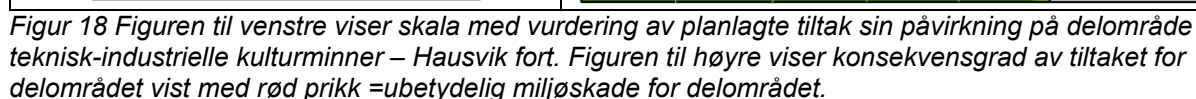
Steinbruddet på Eitland blir i liten grad berørt av reguleringsplanen da det meste av området ligger utenfor reguleringsplanen. Reguleringsplanen berører en mindre del av vestre del av den gamle veien som går langs Eitlandsbukta, og veien i dette området går tapt. Øvrige deler av området som ligger innenfor planen reguleres til LNF-formål og bevares. Tiltakets påvirkning vurderes på den bakgrunn til «ubetydelig endring», jf. Figur 17 venstre side. Sammenstilt med middels verdi gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade**, jf. Figur 17 høyre side

Figur 17 Figuren til venstre viser skala med vurdering av planlagte tiltak sin påvirkning på delområde teknisk-industrielle kulturminner – steinbrudd Eitland. Figuren til høyre viser konsekvensgrad av tiltaket for delområdet vist med rød prikk = ubetydelig miljøskade for delområdet.

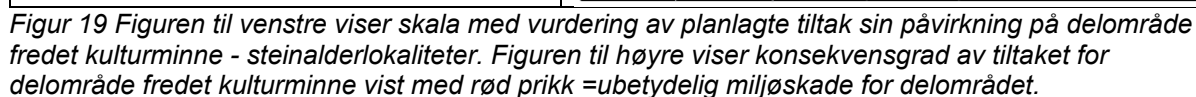
5.1.2 Delområde teknisk-industrielle kulturmiljøer – Hausvik fort

Hausvik fort blir ikke berørt av reguleringsplanen da hele området ligger utenfor reguleringsplanen og skjermet fra denne av terrengformasjonene rundt industriområdet. Tiltakets påvirkning vurderes på den bakgrunn til «ubetydelig endring», jf. Figur 18 venstre side. Sammenstilt med stor verdi gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade**, jf. Figur 18 høyre side

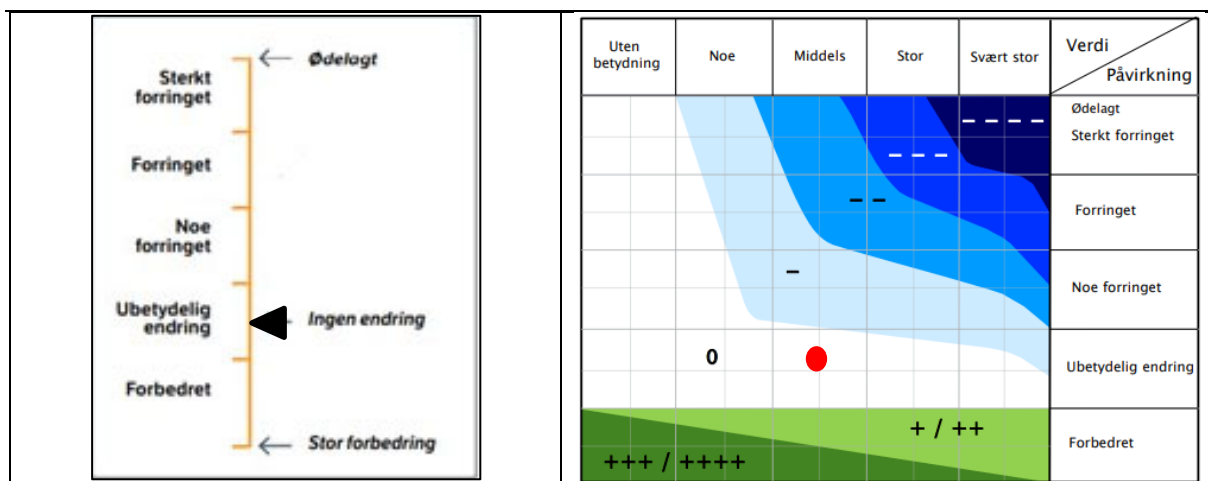

5.2.1 Delområde kulturminner i utmark, fredete kulturminner – steinalderlokaliteter

Steinalderlokalitetene ligger innenfor areal regulert til LNF og med hensynssoner båndlegging etter lov om kulturminner. Tiltakets påvirkning vurderes på den bakgrunn til «ubetydelig endring», jf. Figur 19 venstre side. Sammenstilt med noe verdi gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade**, jf. Figur 19 høyre side

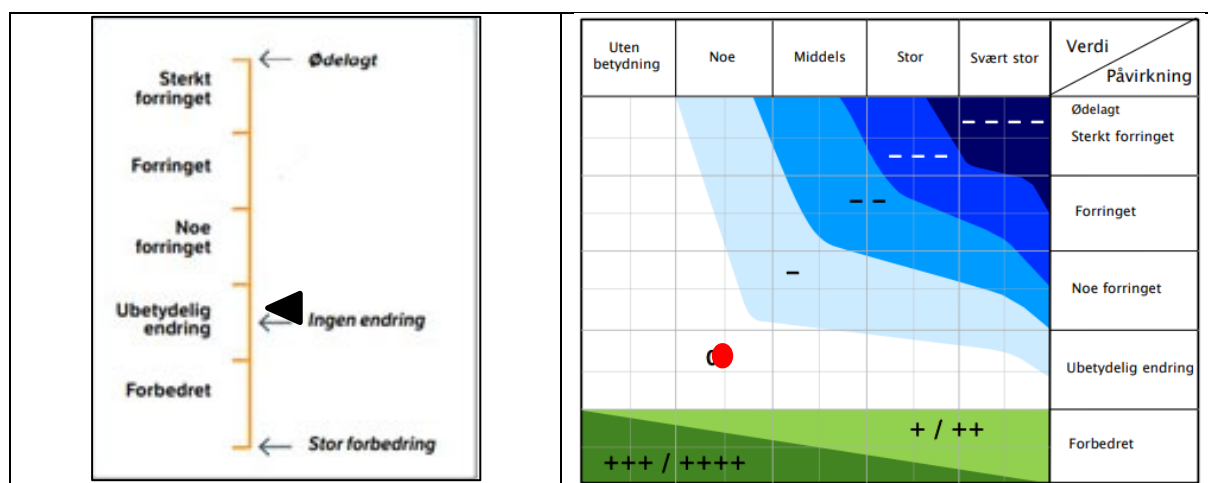
Gravfeltet ligger innenfor areal regulert til LNF med hensynssoner båndlegging etter lov om kulturminner.. Tiltakets påvirkning for delområde fredete kulturminne - gravfelt, vurderes på den bakgrunn til «ubetydelig endring», jf. Figur 20 venstre side. Sammenstilt med middels verdi gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade**, for delområdet, jf. Figur 20 høyre side.

Figur 20 Figuren til venstre viser skala med vurdering av planlagte tiltak sin påvirkning på delområde fredete kulturminner - gravfelt. Figuren til høyre viser konsekvensgrad av tiltaket vist med rød prikk =ubetydelig miljøskade for delområdet.

5.2.3 Delområde – kulturminner i utmark, tuft

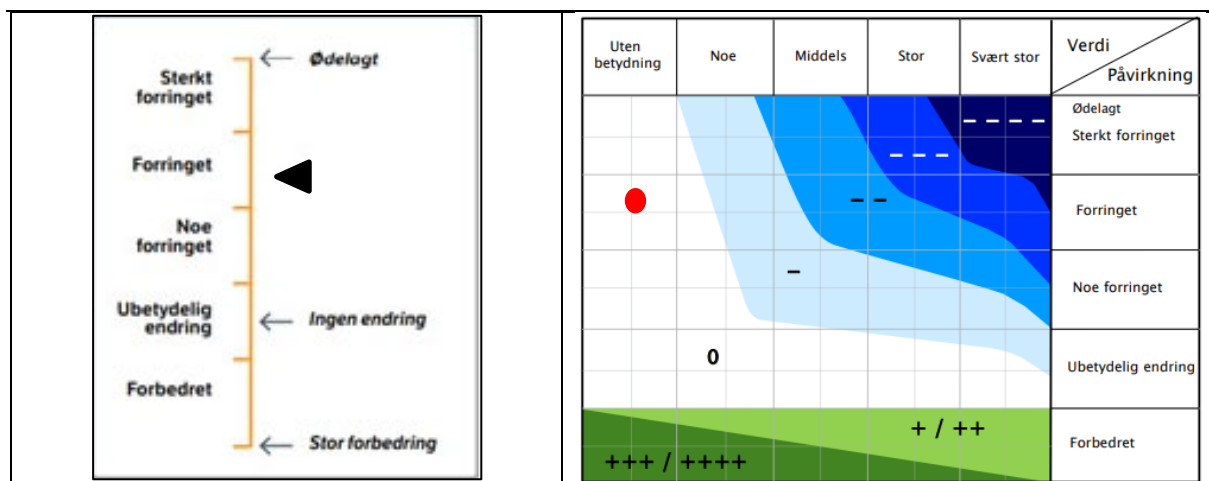
Tufta ligger innenfor areal regulert til LNF og delvis innenfor hensynssone båndlegging etter lov om kulturminner. Tiltakets påvirkning vurderes på den bakgrunn til «ubetydelig endring», jf. Figur 21 venstre side. Sammenstilt med noe verdi gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade**, jf. Figur 21 høyre side.

Figur 21 Figuren til venstre viser skala med vurdering av planlagte tiltak sin påvirkning på delområde kulturminner i utmark - tuft. Figuren til høyre viser konsekvensgrad av tiltaket vist med rød prikk =noe miljøskade for delområdet.

5.2.4 Delområde – kulturminner, resterende del av planområde (utenfor gjeldende plan)

Innenfor resterende del av planområdet (dvs. utenfor gjeldende plan) er det ikke registrerte kulturminner. Resterende områder er i hovedsak regulert til byggeområde kombinert formål steinbrudd-masseuttak/industri, mens en mindre del er regulert til LNF. Tiltakets påvirkning for vurderes på den bakgrunn som «forringet», jf. Figur 22, venstre side. Sammenstilt med verdi «uten betydning» gir dette konsekvensgrad **0, ubetydelig miljøskade (0)** for delområdet, Figur 22, høyre side.

Figur 22 Figuren til venstre viser skala med vurdering av planlagte tiltak sin påvirkning på delområde kulturminne planområde resterende del (utenfor gjeldende plan). Figuren til høyre viser konsekvensgrad av vist med rød prikk =ubetydelig miljøskade for delområdet.

6. Sammenstilling av konsekvens

En skal, i tillegg til å vurdere hvilke konsekvenser tiltaket har på hvert delområde, også gjøre en samlet konsekvensvurdering for hvert alternativ. I dette tilfellet er det kun ett utbyggingsalternativ å vurdere referansetilstanden (0-alternativet) opp mot. En har vurdert at alternativ 1 (planlagt utbygging) vil føre til konsekvensgrad ingen/ubetydelig (0), tilsvarende ubetydelig miljøskade for delområder for tema kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner samlet, jf. Tabell 3.

Delområde	Alternativ 0	Alternativ 1
Teknisk-industrielle kulturmiljø Steinbrudd Eitland	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Teknisk-industrielle kulturmiljø Hausvik fort	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner, fredet - steinalderlokaliteter	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner, fredet - gravfelt	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminne - tuft	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Kulturminner – resterende del av planområde (utenfor gjeldende plan)	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Avveining		Det er få konflikter, og ingen konflikter med høye konsekvensgrader. Områdene der påvirkningen er størst er områdene med lavest verdi. Samlet konsekvens settes til 0 (ubetydelig miljøskade).
Samlet vurdering	Ubetydelig (0)	Ubetydelig (0)
Rangering	1	2
Forklaring til rangering	Alternativet vil ikke medføre endringer for de ulike delområdene.	Alternativet medfører en samlet konsekvensgrad på 0, tilsvarende ubetydelig miljøskade på delområde for tema kulturarv. Planen medfører noe påvirkning på enkelte delområder og rangeres lavere enn alternativ 0.

Tabell 3 Sammenstilling av samlet konsekvens for dagens situasjon (0-alternativet) sammenlignet med planlagt utbyggingsalternativ (alternativ 1) iht. metodikk fra Statens vegvesen (2018).

Den samlede konsekvensen for det planlagte tiltaket er satt til ubetydelig for tema kulturarv, herunder kulturmiljø og kulturminner. Gjeldende reguleringsplan for industriområdet er dominerende i området og utvidelsen av planen berører i liten grad kulturminner.

7. Skadereduserende tiltak

Et skadereduserende tiltak vil være å redusere byggeområdet slik at kulturminnene i sin helhet ligger utenfor disse.

8. Usikkerhet

All konsekvensutredning er beheftet med en viss grad av usikkerhet. Utredningen som er gjennomført er basert på utreders eget faglige skjønn. Datafangsten som er gjort i forbindelse med utredningen vurderes som grundige, og innsamlet data ansees som gode nok og uten vesentlige kunnskapshull. Det vil alltid knytte seg noe usikkerhet omkring vurderingen av påvirkning da ikke alle forhold og løsninger vil være kjent på reguleringsplanstadiet. Konsekvensene vurderes som pålitelig da selv en betydelig opp- eller nedjustering av påvirkning i de fleste tilfeller ikke medfører noen endring i konsekvensvurderingen (dette gjelder spesielt lokaliteter med liten eller middels verdi).

På denne bakgrunn vurderes totalt sett konsekvensutredningen som holdbar og troverdig for tema kulturarv, herunder kulturminner og kulturmiljø.

9. Referanser og grunnlagsdata

- Rapport – Arkeologisk registrering – [20/28473], detaljregulering for Hausvik industriområde – Gnr/bnr. 11/14, 19/1, 19/5 mfl Lyngdal kommune. Agder fylkeskommune 2021.
- www.kulturminnesok.no
- Riksantikvarens database Askeladden
- Håndbok V712 Konsekvensanalyser, Statens vegvesen februar 2018
- Gjeldende reguleringsplan for Industriområdet på Hausvik, datert 11.04.96
- Nytt forslag til reguleringsplan, utarbeidet av Stærk & Co november 2021
- Tilstøtende reguleringsplaner i området
- Kart, ortofoto, snitt, 3d-modell.